

CREATIVITATEA LA ELEVII CU CES ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR DE PATISERIE

Profesor: Daniela Pătrulescu,
Liceul Tehnologic Special "Gheorghe Atanasiu", Timișoara
Profesor: Amalia Maria Bujor,
Liceul Tehnologic Special Pentru Deficienți De Auz Cluj-Napoca

Obiectivul acestei lucrări propune: cercetarea tendinței de dezvoltare a creativității la elevii cu CES și a componentelor sale (originalitate, fluentă, flexibilitate și elaborare), în domeniul patiseriei.

După modelul lui Guilford:

Originalitatea – este abilitatea de a crea idei noi, originale și unice pentru a rezolva o problemă neașteptată, ieșită din comun;

Fluența – este capacitatea de a crea mai multe idei și soluții;

Flexibilitatea – este capacitatea unui individ de a se adapta;

Elaborarea – este abilitatea de a adăuga detalii și înțelesuri ideilor creative

Conceptul de creativitate își are originea în cuvântul latin „creare” care înseamnă zămislire, făurire, naștere.

Creativitatea - este procesul de creare a ceva nou, frumos, valoros și generativ.

Din alte studii.....

Florin Druță -1997, afirmă că până în anii '50 atenția psihologilor era centrată pe analiza procesului de creație, considerat ca un fenomen rar, prezent exclusiv la elitele științifice și la marii creatori de opere literare și artistice.

Însă creativitatea după Bruner- poate să apară ca o exprimare a ființelor umane, când acestea exercită o activitate specifică unei meserii, în raporturile afective, la formularea unei teorii fizice sau în pictura unui tablou. Deasemenea afirmă următoarele:

1. Toate ființele umane pot fi capabile de creativitate; aceasta fiind parte a patrimoniul nostrum individual;
2. Nu este nevoie să fii geniu pentru a fi creativ;
3. Creativitatea poate fi stimulată și dezvoltată prin experiențe de viață și prin programe specializate.

Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească o gândire independentă, de grup, să prezinte toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul lor de rezolvare și posibilitatea de a critica constructiv. Este important ca profesorul însuși să fie creativ și “dornic de aventura”.

Despre cercetare

Știm că structura personalității elevului cu CES prezintă deosebiri fundamentale față de cea a elevului normal. Totuși acești elevi pot să-și dezvolte creativitatea doar ajutați și sprijiniți de profesori la activitățile de învățare, în luarea deciziilor sau în modul de realizare a diferitelor tipuri de rețete sau chiar meniuri în cazul cercetării noastre.

În școlile noastre, dintre multele meserii pe care le învață elevii noștri, noi am ales domeniul **alimentației și turismului**, meseria de *cofetar-patiser*, deoarece pentru elevii cu CES poate fi printre primele meserii care oferă plăcere și satisfacție imediat ce și-au încheiat activitatea, (adică se pot consuma).

În studiu am urmărit activități creative ale unor elevi cu CES de la Liceul Tehnologic Special „Gheorghe Atanasiu” Timișoara din clasa a XI-a și a unor elevi cu CES de la Liceul Tehnologic Special pentru Deficienți de Auz Cluj-Napoca din clasa a IV B.

Elevii realizează diverse produse de patiserie cum ar fi torturi, prăjituri, pateuri, desene, etc., frumos ornate și unii se descurcă în aranjamentul pe platouri a diferitelor specialități de mâncăruri în mai multe variante.

Din activitățile noastre....Liceul Tehnologic Special “Gheorghe Atanasiu”, Timișoara

Din activitățile noastre....Liceul Tehnologic Special Pentru Deficienți De Auz Cluj-Napoca

Din experiența cu acești elevi

Trăsăturile personalității creatoare pot fi grupate la nivelul următoarelor trei categorii de factori: intelectuali, operaționali, comportamentali, (Nicola Gr. 1981).

Produsul creator, în esență, reprezintă un element nou în raport cu experiența socială anterioară sau cu experiența de viață a unui individ (Landan, Erica, 1979).

Așa cum printre caracteristicile esențiale și evidente ale deficiențelor mintali se numără și întârzierile în dezvoltare: întârzierea debuturilor specifice micii copilării, întârzierea în dezvoltarea limbajului și întârzierea în dezvoltarea intelectuală. Putem observa o evidentă întârziere în dezvoltarea creativității chiar în activitățile din domeniul alimentației și cofetăriei-patiseriei în funcție de nivelul de dezvoltare cronologică și mintală.

Cu cât sunt întârzieri mai mari în ceea ce privește dezvoltarea cronologică și mintală cu atât mai mult scade creativitatea.

Creativitatea poate fi însă îmbunătățită prin anumite metode și tehnici de învățare folosite de profesori.

Cum pot profesorii încuraja creativitatea la elevii cu CES?

Osborn spunea: că unul din instrumentele cele mai utile pentru organizarea unei activități creatoare constă în Brainstorming.

Deasemenea profesorii pot încuraja creativitatea prin:

- furnizarea unui mediu care permite elevului să exploreze și să se joace fără restrângeri;
- adaptarea la ideile elevului, fără a încerca o structurare a ideilor lui astfel încât să se potrivească cu cele ale adulților;
- acceptarea ideilor neobișnuite ale elevului, fără a judeca modul divergent în care acesta rezolvă o problemă;
- repetiții practice individuale pentru fiecare etapă de lucru;

- oferirea de modele și alternative la modele în funcție de posibilitățile lor fizice și intelectuale;
- încurajări fizice și verbale permanente și nu în ultimul rând prin expunerea lucrărilor, pentru a primi aprecieri atât din partea altor elevi, cât și din partea părinților;
- folosind modalități creative pentru rezolvarea problemelor, în special a problemelor ce apar în viața de zi cu zi;
- alocând destul timp elevului pentru explorarea tuturor posibilităților, pentru trecerea de la ideile obișnuite la idei mai originale;
- Incurajand procesul, iar nu scopul.

Jocul didactic constituie deasemenea o eficienta metoda didactica de stimulare și dezvoltare a motivației superioare din partea elevului, exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare.

Ce anume nu influențează creativitatea ?

În cazul elevilor mici, factorul critic pentru evitarea așa-numitei “fixații a răspunsului corect” îl reprezintă atmosfera non-evolutivă (un elev mic nu va răspunde dacă nu știe sigur că răspunsul său nu va fi corect).

În cazul elevilor cu CES indiferent de vârstă o atmosferă non-evolutivă pentru creație poate apărea în momentul când profesorul sau oricine altcineva îi solicită în activități de care ei nu pot fi capabili fizic și intelectual.

În timp ce elevii normali creează din momentul în care vor avea o simplă aprobare a unui răspuns corect, elevii cu CES le ia un timp până își vor da seama de posibilitățile lor fizice și intelectuale, doar pentru a crea ceva identic cu ce propune profesorul. Deci în cazul elevilor cu CES creativitatea crește în etape de progres fizic și intelectual. Prin creație fiecare ființă umană dorește să arate cine este și ce poate face ea în raport cu ceilalți pe un anumit domeniu de activitate.

Sigur că straduinta e mare, efortul de asemenea, dar rezultatele îi fac să-și descopere încrederea în forțele proprii și astfel continuă lupta.

Aceasta meserie se materializează în obținerea produsului finit pe loc, lucru care contribuie la creșterea încrederii și respectului de sine.

Singura condiție ca să ajuți acești elevi este să îți dorești din suflet acest lucru și să simți că vei fi capabil să o faci.

Concluzii

Dezvoltarea creativității elevilor în vederea obținerii de performanțe presupune o schimbare de viziuni în practica pedagogică bazată pe:

- Învățare centrată pe elev;
- Promovarea învățării prin colaborare;
- Utilizarea unor strategii didactice care să stimuleze creativitatea, care să pună elevii în situații concrete de comunicare, dezvoltare de probleme, de realizare a unor produse finite originale.

Numai cu sprijinul și încurajările profesorilor, elevii vor primi încrederea necesară să învețe și să progreseze în domeniul patiseriei+cofetariei obținând ceva creativ!

Bibliografie:

1. Guilford, J.P., 1950, Creativity, *American Psychologist*, Volume 5, Issue 9, 444–454.
2. Druță F., 1997, Psihologie și educație, Editura Didactică și Pedagogică R.A. București.
3. Landau Erika, 1979, Psihologia creativității, EDP București.
4. Roco Mihaela, 2004, Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași.